

LAPORAN AKHIR KAJIAN TEROKAAN TENTANG HUBUNGKAIT
PENGARUH MEDIA MASSA TERHADAP SIKAP REMAJA
WANITA

DISEDIAKAN OLEH:
PROF MADYA DR. MOKHTAR MUHAMMAD (KETUA)
PROF MADYA ABDULLAH @ KASSIM MOHAMAD
ILLIAS MOHD. SALLEH

DISEMBER 2001

SENARAI KANDUNGAN

MUKA SURAT

SURAT LAPORAN	i
MUKA SURAT JUDUL	ii
SENARAI PENYELIDIK	iii
PENGHARGAAN	iv
SENARAI KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	x
SENARAI RAJAH	xi
ABSTRAK	xv
BAB 1	1
PENDAHULUAN	1
1.1 LATARBELAKANG	1
1.2 PERMASALAH KAJIAN	2
1.3 OBJEKTIF KAJIAN	4
1.4 ISU YANG DIKAJI	4
1.5 KEPENTINGAN KAJIAN	5
1.6 RASIONAL KAJIAN	5
1.7 SKOP KAJIAN	6
1.8 METODOLOGI	7
1.9 LIMITASI KAJIAN	8
2.0 RUMUSAN	8
BAB 2	9
TINJAUAN SUSASTERA	9
2.1 PENDAHULUAN	9
2.2 DEFINISI REMAJA	9
2.2.1 Sikap Negatif	10
2.3 KANAK-KANAK	10
2.3.1 Kesan Media	12
2.3.1.1 Penyusunan Semula Waktu	12
2.3.1.2 Tindak Balas Emosi Terhadap Media	12
2.3.1.3 Belajar Daripada Media	13
2.3.1.4 Pembelajaran Secara Tidak Sengaja	14
2.3.1.5 Kesan Terhadap Tingkah laku	14
2.4 TEORI-TEORI REMAJA	16
2.5 TEORI ORGANISMIK	16
2.6 TEORI TINGKAHLAKU BERMASALAH	18
2.6.1 Kategori Masalah Tingkah Laku	18
2.7 TEORI KAWALAN SOSIAL	19

2.8	PENGERTIAN RANCANGAN HIBURAN	19
2.9	PENGERTIAN PENGARUH	19
2.10	TAKRIF KOMUNIKASI MASSA	20
2.11	TEORI KOMUNIKASI MASSA	20
2.12	TEORI PELURU AJAIB	21
2.13	TEORI SEBARAN SATU PERINGKAT	22
2.14	TEORI SEBARAN DUA PERINGKAT	23
2.15	TEORI PENYUBURAN (<i>CULTIVATION THEORY</i>)	23
2.16	PENERIMAAN DAN PENOLAKAN	24
2.17	TEORI PENENTUAN AGENDA	24
2.18	TEORI TANGGUNGJAWAB SOSIAL AKHBAR	27
2.19	KESAN MEDIA TERHADAP PENGETAHUAN	29
	2.19.1 Media Sebagai Sumber Maklumat	29
	2.19.2 Media Sebagai Bahan Rujukan	30
2.20	FUNGSI DAN KESAN MEDIA DALAM PEMBENTUKAN MINDA MASYARAKAT	30
	2.20.1 Fungsi Memberitahu	30
	2.20.2 Fungsi Mendidik	31
	2.20.3 Fungsi Membujuk	31
	2.20.4 Fungsi Menghibur	32
2.21	HUBUNGAN DI ANTARA MEDIA DAN STRATIFIKASI SOSIAL	33
2.22	MEDIA HIBURAN DI DUNIA KETIGA	33
2.23	KAJIAN-KAJIAN LAIN TENTANG KESAN MEDIA	37
	2.23.1 Kajian Payne Fund	37
	2.23.2 Penyelidikan Cantril	37
	2.23.3 Penyelidikan Lazarsfeld	38
	2.23.4 Penyelidikan Delikuen dan Keganasan	38
	2.23.5 Teori <i>Four Violence</i>	38
	2.23.6 Lucah dan Pornografi	39
	2.23.7 Penyelidikan Mengenai Kesan Positif Media	39
2.24	KESIMPULAN	39
BAB 3		46
METODOLOGI		46
3.1	TINJAUAN RINTIS	46
3.2	REKABENTUK KAJIAN	46
3.3	SKOP KAJIAN DAN KAEDAH PENSAMPELAN	47
3.4	KAEDAH PENGUMPULAN DATA	48
3.5	TAKRIFAN KENDALIAN	48
3.6	INSTRUMEN PENGUKURAN	49
	3.5.1 Konstruk Sikap Positif	49
	3.5.2 Konstruk Pemimpin Pendapat (<i>Opinion Leader</i>) dan Pencari Maklumat (<i>Information Seeker</i>)	50
3.7	MEDIA	50
3.8	MAKLUMAT SOSIAL	51
3.9	KAEDAH ANALISIS	52
BAB 4		53
ANALISIS		53

4.1.	KESAHIHAN INSTRUMEN PENGUKURAN KONSTRUK	53
4.1.1	Sikap Positif	53
4.1.2	Pemimpin Pendapat (<i>Opinion Leader</i>) dan Pencari Maklumat (<i>Information Seeker</i>)	53
4.2	ANALISIS DESKRIPTIF	54
4.2.1	Profil Demografi Responden	54
4.2.2	Sikap Positif	55
4.2.3	Pemimpin Pendapat (<i>Opinion Leader</i>) dan Pencari Maklumat (<i>Information Seeker</i>)	58
4.2.4	Pendedahan Pada Media	61
4.2.4.1	Rancangan TV	61
4.2.4.2	Majalah	64
4.2.4.3	Saluran Radio	64
4.2.4.4	Ruangan Akhbar	65
4.2.5	Maklumat Sosial Responden	67
4.2.5.1	Pembacaan Rakan Responden	67
4.2.5.2	Penontonan Rakan Responden	69
4.2.5.3	Perwatakan Rakan Responden	71
4.2.5.4	Cara Berpakaian Rakan Responden	74
4.2.5.5	Gaya Rambut Rakan Responden	78
4.2.5.6	Gaya Bahasa Rakan Responden	82
4.2.5.7	Gaya Pergaulan Rakan Responden	86
4.2.5.8	Tabiat Rakan Responden	90
4.2.5.9	Kegiatan Rakan Responden	98
4.2.6	Analisis Kelompok	106
BAB 5		116
KESIMPULAN		116
5.1	SIKAP POSITIF	116
5.2	CIRI DIRI	117
5.3	PENDEDAHAN KEPADA MEDIA	118
5.3.1	Televisyen	118
5.3.2	Majalah	119
5.3.3	Saluran Radio	119
5.3.4	Ruangan Akhbar	120
5.4	MAKLUMAT SOSIAL RESPONDEN	120
5.4.1	Pembacaan Rakan Responden	120
5.4.2	Penontonan Rakan Responden	121
5.4.3	Perwatakan Rakan Responden	121
5.4.4	Cara Berpakaian Rakan Responden	122
5.4.5	Gaya Rambut Rakan Responden	122
5.4.6	Gaya Bahasa Rakan Responden	123
5.4.7	Gaya Pergaulan Rakan Responden	123
5.4.8	Tabiat Rakan Responden	123
5.4.9	Kegiatan Rakan Responden	124
5.5	ANALISIS KELOMPOK	125
5.6	RUMUSAN	127
5.7	CADANGAN	128
5.7.1	Cadangan Kepada Kerajaan	128

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 LATARBELAKANG

Bidang komunikasi merupakan satu keperluan dalam proses pembangunan negara. Melalui media massa, masyarakat berupaya membangunkan diri mereka kerana masyarakat dapat membaca, mendengar, melihat segala maklumat yang disampaikan sama ada maklumat mendatangkan kesan positif atau sebaliknya.

Media massa adalah elemen penting sebagai agen perubahan, *agenda setter* dan agen sosialisasi (Ainal, 1987: 16). Media massa terbahagi kepada dua iaitu media cetak dan media elektronik. Media seringkali digunakan untuk membantu pelbagai pihak bagi mencapai matlamat tertentu.

Majoriti individu akan meluangkan sedikit masa mereka bagi mendapatkan maklumat daripada media massa. Ini menjadikan media massa bukan lagi bahan sampingan malah telah menjadi keperluan yang penting dalam hidup seseorang individu itu.

Media berperanan penting dalam menghubungkan bahagian-bahagian dalam masyarakat dan penurunan warisan budaya dari satu generasi ke generasi yang seterusnya. Ia juga berperanan sebagai memberi hiburan kepada orang ramai agar mereka dapat berehat setelah penat bekerja. Oleh itu media massa bertanggungjawab mendedahkan khayalak kepada kesenian dan kebudayaan seperti muzik.

Di Malaysia, sebagai mana masyarakat lain, media massa begitu efektif mempengaruhi perangai dan kelakuan pembaca dan penonton. Media massa juga boleh mempengaruhi perangai misalnya orang ramai tidak tidur kerana menonton televisyen dan ia dapat mempengaruhi akal khayalak dengan maklumat dan cerakinan serta hiburan dalam pelbagai bentuk.

Budaya remaja terbentuk apabila remaja cuba mengawal kehidupan mereka sendiri dengan membentuk hiburan, autonomi, dan identiti mereka sendiri. Hiburan merupakan